

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Primarul general al municipiului Chișinău,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valentin Vdovicenco împotriva Primarului general al municipiului Chișinău, terț Pretura sectorului Râșcani, Doina Serghei privind anularea actelor administrative individuale defavorabile și obligarea emiterii acului administrativ individual favorabil, repararea prejudiciului moral, material și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Primarul general al mun. Chișinău și s-a menținut hotărârea din 28 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

(Dosarul nr. 3ra-363/23

NR. PIGD 2-22052079-01-3ra-29032023)

Recursul declarat inadmisibil. Motivarea recursului nu a fost depusă în interiorul termenului prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), în vigoare 01 septembrie 2023).

Au examinat anterior cauza judecătoreii:

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (Ig. Barbacaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Gh. Mîra, A. Bostan, Gr. Dașchevici)

30 iulie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Primarul general al mun. Chișinău,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,
Diana Stănilă,
Gheorghe Stratulat, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 13 aprilie 2022, Vdovicenco Valentin s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva Primarului general al mun. Chișinău, terț Pretura sectorului Râșcani, Doina Serghei privind anularea actelor administrative individuale defavorabile și obligarea emiterii acului administrativ individual favorabil, repararea prejudiciului moral, material și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii a invocat în fapt că în conformitate cu dispoziția Primarului general interimar al mun. Chișinău, dl Adrian Talmaci, nr.371-de din 01 august 2019 „Cu privire la numirea dlui Vdovicenco Valentin în funcția de vicepretor al sectorului Râșcani”, a fost numit în funcția de vicepretor al sectorului Râșcani. mun. Chișinău.

3. Prin dispoziția Primarului general al mun. Chișinău, dl Ion Ceban, nr. 125/1-de din 02 martie 2020 „Cu privire la revocarea dlui Vdovicenco Valentin din funcția de vicepretor al sectorului Râșcani”, a fost încetat mandatul dlui Vdovicenco Valentin de vicepretor al sectorului Râșcani, mun. Chișinău din 02 martie 2020.

4. Prin hotărârea 24 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, dosar nr. 3-950/2020, s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Valentin Vdovicenco. S-a anulat dispoziția Primarului general al mun. Chișinău nr. 125/1-de din 02 martie 2020 „Cu privire la revocarea dlui Vdovicenco Valentin din funcția de vicepretor al sectorului Râșcani”. S-a obligat Primarul general al mun. Chișinău să emită actul administrativ individual cu privire la restabilirea lui Valentin Vdovicenco în funcția de vicepretor al sectorului Râșcani, s-a obligat Primarul general al mun. Chișinău să emită actul administrativ individual cu privire la calcularea și respectiv achitarea în beneficiul lui Valentin Vdovicenco a salariului pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă, începând cu 02 martie 2020 până la data pronunțării hotărârii judecătorești, 24 noiembrie 2020. S-a încasat din contul Primarului general al mun. Chișinău în beneficiul lui Valentin Vdovicenco cheltuielile de asistență juridică în mărime de 7000,00 de lei. S-a obligat Primarul general al mun. Chișinău să emită actul administrativ individual cu privire la achitarea în beneficiul lui Valentin Vdovicenco a despăgubirii pentru prejudiciul moral echivalentă cu mărimea unui salariu mediu lunar al vicepretorului sectorului Râșcani. mun. Chișinău.

5. Prin decizia din 13 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, dosar nr.3a-180/21, s-a casat hotărârea din 24 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în partea pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și în această parte s-a emis o decizie nouă sub formă de încheiere, prin care s-a declarat pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral ca inadmisibilă. În rest, hotărârea primei instanțe s-a menținut fără modificări. S-a admis parțial cererea formulată de către Valentin Vdovicenco, cu privire la încasarea cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în instanța de apel în mărime de 5000,00 de lei și s-a dispus încasarea de la Primarul general al mun. Chișinău în beneficiul lui Valentin Vdovicenco cheltuielile pentru acordarea asistenței juridice în mărime de 2000,00 de lei, suportate în instanța de apel. În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

6. În acest context, a afirmat reclamantul că la 01 noiembrie 2021, a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere prin care a solicitat inițierea procedurii de executare a hotărârii din 24 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, dosar nr.3-950/2020 și a decizia din 13 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, dosar nr.3a-180/21, în conformitate cu prevederile art.249 din Codul administrativ al RM.

7. Drept urmare, a susținut că la data de 25 ianuarie 2022, a fost telefonat de către colaboratorii Secției resurse umane din cadrul Primăriei mun. Chișinău, care i-au comunicat că este necesar să se prezinte la Primărie. Astfel, prezentându-se la sediul primăriei, de către colaboratorii Secției resurse umane i-au fost înmânate dispozițiile nr.72-dc din 25 ianuarie 2022 „Cu privire la executarea hotărârii judecătorești” și nr.74-dc din 25 ianuarie 2022 „Cu privire la revocarea domnului Valentin Vdovicenco din funcția de Viceprețor al sectorului Râșcani”, semnate de Viceprimarul Ilie Ceban.

8. Subsecvent, a menționat că potrivit dispoziției nr.72-dc din 25 ianuarie 2022, s-a dispus restabilirea dlui Valentin Vdovicenco în funcția de Viceprețor al sectorului Râșcani, mun. Chișinău și calcularea și respectiv achitarea sumelor bănești în beneficiul lui Valentin Vdovicenco, în conformitate cu hotărârea din 24 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, nr.3-950/2020, cu modificările operate prin decizia din 13 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, nr.3a-180/21.

9. Cu toate acestea, a susținut că dispoziția nr.72-dc din 25 ianuarie 2022 așa și nu a fost executată până la momentul adresării cu prezenta acțiune în instanța de judecată.

10. În continuare, reclamantul a afirmat că nu este de acord nici cu dispoziția nr.74-dc din 25 ianuarie 2022 „Cu privire la revocarea domnului Valentin Vdovicenco din funcția de Viceprețor al sectorului Râșcani”, pe care o consideră ilegală și nefondată, și care urmează a fi anulată din următoarele considerente.

11. În acest sens, a invocat că din conținutul acestei dispoziții, rezultă că motivul revocării din funcție a servit demersul pretorului sect. Râșcani - dlui

Vlad Melnic, nr.03-8/01-60/22 din 25 ianuarie 2022 adresat Primarului general al mun. Chişinău. La fel, din conţinutul demersului rezultă că pretorul sect. Râşcani - dlui Vlad Melnic a invocat faptul că „...eu nu mă bucur de încrederea pretorului sect. Râşcani dlui Vlad Melnic, ultimul considerând că nu va putea conlucra cu mine, ceea ce va crea blocaje grave în activităţile Preturii Râşcani”. Tot, din conţinutul demersului se atestă şi faptul că ultimul a invocat că „...nu-mi pot exprima consimţământul pentru a lucra cu domnul Vdovicenco Valentin, deoarece, chiar fără culpa domnului, modul în care înţeleg eu lucrurile referitoare la gestionarea treburilor publice, dar şi indicaţiile şi sarcinile Primarului general, diferă de modul în care le tratează domnul Vdovicenco Valentin”.

12. Astfel, a susţinut reclamantul că chiar din demersul formulat de pretor, acesta recunoaşte expres lipsa oricărei culpe din partea lui Valentin Vdovicenco în procesul de exercitare a atribuţiilor de serviciu în cadrul Preturii sect. Râşcani, mun. Chişinău.

13. În continuare, reclamantul a susţinut că temeiurile de drept invocate pentru revocarea din funcţie a reclamantului au fost art.4 şi art.22 alin.(3) al Legii nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcţie de demnitate publică, art.29 alin.(2) şi art.32 din Legea nr.436/2006 „Privind administraţia publică locală”, art. 15 alin.(1), pct. 1) lit. b), art. 16 alin.(3) şi art.20 alin.(3)-(4) din Legea nr. 136/2016 „Privind statutul municipiului Chişinău”.

14. Astfel, a considerat reclamantul temeiurile invocate neîntemeiate, or, prevederile art.20 alin.(4) al Legii nr. 136/2016 privind statutul municipiului Chişinău, prevede că: „Încetarea înainte de termen a mandatului pretorului şi vicepretorului are loc în conformitate cu prevederile art. 22 alin.(3) din Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcţii de demnitate publică”. Conform acesteia din urmă, „În cazul demnitarului numit, încetarea înainte de termen a mandatului are loc prin revocarea sau, după caz, eliberarea din funcţie a demnitarului în temeiul actului administrativ al autorităţii care l-a numit în funcţie”.

15. Aşadar, din analiza normelor juridice invocate supra, a concluzionat că art.22 alin.(3) din Legea nr.199/2010 nu prevede temeiuri pentru eliberarea din funcţie a pretorului sau a altui demnitar, ci prevede doar procedura revocării din funcţie şi anume, prin emiterea (atunci când există temeiuri) unui act administrativ al autorităţii care a numit demnitarul în funcţie.

16. Subsecvent, a menţionat că alineatul (3) din art.22 al Legii nr.199/2010 prevede doar procedura şi nu temeiuri pentru eliberarea din funcţie a demnitarului rezultă şi din alin.(4) art.22 al acestei legi, care prevede că, „Dispoziţiile alin.(3) nu se aplică demnitarilor pentru care legea specială ce reglementează activitatea acestora prevede o altă procedura de încetare a mandatului înainte de termen”. Or, acest fapt, încă o dată accentuează că art.22 alin.(3) din Legea nr.199/2010 reglementează doar procedura de eliberare din funcţie a demnitarului şi nu este în sine o lege materială care ar constitui temei pentru eliberarea din funcţie a demnitarului.

17. Prin urmare, a susținut că pentru eliberarea din funcție a persoanelor cu funcții de demnitate publică (inclusiv a pretorilor) nu este suficient doar să respecti procedura, dar mai este necesar existența unui temei prevăzut de lege.

18. Astfel, în contextul celor enunțate mai sus, a susținut că argumentele invocate în dispoziția contestată cu referire la dreptul Primarului general de a revoca din funcție vicepretorii doar în baza „lipsei de încredere”, în lipsa unor temeiuri concrete, le consideră drept aberante. Or, la acest aspect s-au expus deja instanțele de judecată atât în cauza sa, cât și în alte cauze similare.

19. Mai mult ca atât, a considerat necesar de a menționa și faptul că aceste argumente contravin și constatărilor făcute de Curtea Constituțională și reflectate în hotărârea nr.22 din 22 iulie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Anexa la Legea contenciosului administrativ nr.793 din 10 februarie 2000. Or, potrivit prevederilor pct.58, 61 și 62 al hotărârii prenotate, Curtea a menționat: „(58) Cu referire la speța examinată, Curtea retine că, potrivit Legii nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, șeful și adjunctul Oficiului teritorial al Cancelariei de Stat sunt persoane de demnitate publică. În același timp, Curtea constată că pentru aceste funcții cadrul normativ nu stabilește criterii de numire sau destituire; (61) Astfel, având în vedere competențele funcționale, Curtea menționează că respectivele funcții nu se înscriu în categoria funcțiilor politice, care să justifice excluderea persoanelor care le dețin de la protecția drepturilor speciale de muncă; (62) Curtea menționează că persoanele respective sunt antrenate în raporturi speciale de muncă. Ca urmare, deși acestea sunt numite și revocate din funcție prin Hotărâre de Guvern în lipsa unor criterii strict determinate, ele beneficiază de drepturi și garanții speciale de muncă, ce decurg din normele generale ale legislației muncii și ținând cont de particularitățile contractelor administrative”.

20. A mai susținut reclamantul că concluzia că revocarea din funcție a demnitarului public poate avea loc pentru motive ce nu presupun prezența culpei acestuia rezultă și din prevederile art.118 alin.(1)-(3) din Codul administrativ. Deci, prin însăși definiția motivării actului administrativ, se impune expres necesitatea motivării acestuia, indiferent de norma în baza căreia se emite acesta, fără să implice careva elemente de interpretare.

21. Mai mult ca atât, a afirmat reclamantul că pe parcursul perioadei de muncă în funcția de vicepretor al sect. Râșcani, mun. Chișinău, din 01 august 2019 – 02 martie 2020, nu a fost sancționat disciplinar, nu a avut nici o dată obiecții sau critici vizavi de executarea corectă a obligațiilor de muncă atât din partea pretorului sect. Râșcani, mun.Chișinău - dlui Vlad Melnic cât și din partea altor persoane.

22. La fel, reclamantul a susținut că pornind de la condițiile de fond și formă pentru emiterea actelor administrative și respectiv a sancțiunilor ce survin în cazul nerespectării acestora, se atestă că dispoziția contestată este ilegală.

23. În continuare, reclamantul a mai susținut că analizând dispoziția contestată, a concluzionat că procedura administrativă, care a avut drept rezultat final revocarea din funcție a dlui Valentin Vdovicenco, a fost inițiată la 25 ianuarie 2022, odată cu emiterea demersului de către pretorul sectorului Rîșcani, mun. Chișinău, în adresa Primarului General, însă, fără a se ține cont de prevederile art.24 al Legii nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de delimitate publică, art.8 alin. (2) din Codul muncii, art. 16 alin.(1), art. 60 alin.(1), art.70 alin.(1), art.71 alin.(1) art. 137 alin.(1) și art.225 alin.(2) din Codul administrativ

24. Astfel, reclamantul a susținut că a constatat faptul că o procedura în vederea verificării circumstanțelor invocate în demers, nu a fost inițiată, dlui Valentin Vdovicenco nefiindu-i solicitate nici explicații referitor la circumstanțele descrise. Totodată, nici la emiterea actului administrativ contestat, circumstanțele indicate în demers nu au fost supuse verificării. Or, actul administrativ contestat nu reflectă aprecierea faptelor indicate în demers și nici nu indică în ce măsură acestea pot servi ca temei pentru revocarea din funcție a dlui Valentin Vdovicenco. În asemenea condiții, a considerat reclamantul că Viceprimarul General nu a respectat principiul statuat la art.31 din Codul administrativ, conform căruia actele administrative individual și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

25. Cu referire la invocarea art.4 al Legii nr. 199/2010 „Cu privire la statutul persoanelor cu funcții de delimitate publică”, reclamantul o consideră nefondată, or, acesta doar enumeră principiile fundamentale de exercitare a funcției de demnitate publică.

26. În ceea ce privește invocarea art.29 alin.(2) și art.32 din Legea nr.436/2006 „Privind administrația publică locală”, reclamantul a susținut că acestea nu pot fi reținute întru justificarea dispoziției contestate, or, aceste norme juridice prevăd doar atribuția primarului de a emite dispoziții cu caracter normativ și individual în domeniile atribuite prin lege.

27. De asemenea, a considerat reclamantul că este irelevantă și invocarea prevederilor art. 15 alin.(1), pct. 1) lit. b) din Legea nr. 136/2016 „Privind statutul municipiului Chișinău”, or, potrivit acestuia „Primarul general numește, modifică, suspendă și încetează raporturile de serviciu sau de muncă, în condițiile legii, cu personalul primăriei, pretorii...”

28. Cu referire la temeiul de drept invocat de partea pîrîță la emiterea dispoziției și anume prevederile art. 16 alin.(3) din Legea nr. 136/2016, reclamantul a menționat că temeiul respectiv poartă un caracter general și nu are tangență cu încetarea mandatului persoanei cu funcție de demnitate publică.

29. La fel, reclamantul a susținut că invocarea prevederilor art.20 alin.(3)-(4) din Legea nr. 136/2016 „Privind statutul municipiului Chișinău” este nefondată, or, aceste norme completează alte norme juridice privind procedura de eliberare din funcție a vicepretorilor precum și fac trimitere la prevederile art.22 alin.(3) din Legea nr. 199/2010 la care s-a referit anterior.

30. Cu referire la prevederile art.89 alin.(1) din Codul muncii, reclamantul a susținut că dispoziția Viceprimarului general al mun. Chișinău, Ilie Ceban, nr.74-dc din 25 ianuarie 2022 „Cu privire la revocarea domnului Valentin Vdovicenco din funcția de Viceprețor al sectorului Râșcani” urmează a fi anulată, ca fiind ilegală în fond, cu restabilirea sa în funcția anterior deținută.

31. În continuare, cu referire la prevederile art.90 alin.(2) din Codul Muncii, reclamantul a susținut că în cazul restabilirii sale în funcție, Primăria mun. Chișinău urmează să-i achite salariul mediu pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă, adică începând cu data de 26 ianuarie 2022 și până la restabilirea în funcție, precum și să-i compenseze prejudiciul moral cauzat ca urmare a revocării ilegale din funcție pe care î-l estimează la moment la suma de 50 000,00 de lei.

32. În final, a comunicat reclamantul că prin cererea prealabilă expediată la 24 februarie 2022 în adresa Primarului General al mun. Chișinău a solicitat revocarea pe cale extrajudiciară a dispoziției nr.74-dc din 25 ianuarie 2022 prin care a fost revocat ilegal din funcție, precum și compensarea prejudiciului material cauzat și anume: achitarea salariului mediu pentru perioada de absență forțată de la muncă, începând cu data de 25 ianuarie 2022 și până la restabilirea în funcție, precum și a sumei de 50 000,00 de lei în calitate de prejudiciu moral.

33. Prin răspunsul nr.V-879/22 din 14 martie 2022 a fost informat că cererea prealabilă în partea ce ține de anularea dispoziției nr.74-dc din 25 ianuarie 2022 a fost respinsă pe motiv că actul administrativ contestat a fost emis în conformitate cu normele legale indicate în preambulul dispoziției, care au fost aplicate corespunzător, iar temeiuri de anulare a acesteia nu sunt. Totodată, în partea compensării prejudiciului material și moral, cererea prealabilă a fost declarată ca inadmisibilă, în temeiul art. 167 din Codul administrativ.

34. Nefiind de acord cu motivele invocate în răspunsul nr.V-879/22 din 14 martie 2022, în conformitate cu art. 189 alin.(1) din Codul Administrativ, a decis să se adreseze cu prezenta acțiune în instanța de judecată.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

35. Prin hotărârea din 28 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a admis parțial acțiunea. S-a anulat în tot Dispoziția Viceprimarului General al mun. Chișinău nr. 74-dc din 25 ianuarie 2022 „Cu privire la revocarea dlui Valentin Vdovicenco din funcția de viceprețor al sectorului Rîșcani”. S-a obligat Primarul general al mun. Chișinău să emită actul administrativ individual cu privire la restabilirea lui Valentin Vdovicenco în funcția de viceprețor al sectorului Rîșcani, mun. Chișinău. S-a obligat Primarul general al municipiului Chișinău să emită actul administrativ individual cu privire la calcularea și respectiv achitarea în beneficiul lui Valentin Vdovicenco a salariului pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă, începând cu 25 ianuarie 2022, până la data pronunțării hotărârii judecătorești, 28 iunie 2022. S-a obligat Primarul general al mun. Chișinău să emită actul administrativ cu privire la achitarea în beneficiul lui Valentin Vdovicenco a

despăgubirii pentru prejudiciul moral echivalentă cu mărimea unui salariu mediu lunar al vicepretorului sectorului Râșcani, mun. Chișinău. În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

36. Dispozitivul hotărârii din 28 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificat preturii sect. Râșcani, mun. Chișinău, la data de 01 iulie 2022, fapt confirmat prin ștampila aplicată pe scrisoare de expediere a actului judecătoresc anexată la materialele cauzei (f.d.75), iar Primarului General al Mun. Chișinău la data de 05 iulie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d.76).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

37. La 07 iulie 2022, Pretura sect. Râșcani, mun. Chișinău, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 28 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 77/78).

38. La 15 iulie 2022, prin intermediul poștei terestre (f.d.83), Primarul General al mun. Chișinău a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 28 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 80/81).

39. Potrivit scrisori de expediere a actului de dispoziție nr.13430-14433, rezultă că la 27 iulie 2024, prin intermediul poștei terestre, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a expediat pentru notificare în dresa participanților la proces, copia hotărârii motivate a primei instanțe (f.d.92), care a fost recepționată de către Pretura sect. Râșcani, mun. Chișinău la data de 27 iulie 2022, fapt confirmat prin ștampila aplicată pe scrisoare de expediere a actului judecătoresc anexată la materialele cauzei (f.d.94), iar de către Primarul General al mun. Chișinău a fost recepționată la 02 august 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d.95).

40. La 09 august 2022, prin intermediul poștei terestre (f.d.104), Primarul General al mun. Chișinău a depus motivarea apelului prin care în temeiul motivelor de fapt și de drept a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii din 28 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii înaintate de Valentin Vdovicenco va neîntemeiată (f.d.97/103).

41. La acest capitol, Completul de Judecată al Curții Supreme de Justiție, relevă că, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind în termen apelul depus de Primarul general al mun. Chișinău, împotriva hotărârii din 28 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

42. Prin decizia din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Primarul general al mun. Chișinău și s-a menținut hotărârea din 28 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani. S-a încasat din contul Primăriei mun. Chișinău, cheltuielile de asistență juridică în quantum de 1 500,00 de lei, în beneficiul lui Valentin Vdovicenco (f.d.121; 122/129).

43. Pentru a decide astfel, instanța de apel stabilind starea de fapt și de drept, în coraport cu materialele dosarului și criticile formulate în cererea de apel a ajuns la concluzia că soluția primei instanțe este întemeiată și urmează a fi menținută din motivele ce succed.

44. Din analiza actelor și probelor administrate la caz, instanța de apel a constatat că reclamantul, își exprimă dezacordul cu dispoziția Primarului general al mun. Chișinău nr.74-dc din 25 ianuarie 2022 „Cu privire la revocarea a lui Valentin Vdovicenco din funcția de Vicepretor al sectorului Râșcani”, invocând că este un act administrativ ilegal, emis cu încălcarea procedurilor administrative și normelor de drept material.

45. În aceste circumstanțe, instanța de apel a analizând prevederile art. 3 alin. (1), art. 6 alin. (1) și alin. (3), art. 7 alin. (1), (2) art. 22 alin. (1)-(3) din Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, la prevederile art. 20 alin. (4) din Legea privind statutul municipiului Chișinău, a reținut că în cazul demnitarului numit, încetarea înainte de termen a mandatului are loc prin revocarea sau, după caz, eliberarea din funcție a demnitarului în temeiul actului administrativ al autorității care l-a numit în funcție.

46. Subsecvent, a notat că în sensul normelor enunțate, se deduce că Primarul general al municipiului Chișinău este în drept să decidă asupra eliberării din funcție a vicepretorului, însă acest drept poate fi realizat doar în condițiile expres prevăzute de lege, în special Legea privind statutul municipiului Chișinău, Legea privind statutul alesului local, Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și cu respectarea procedurii administrative inițiate în condițiile Codului administrativ.

47. La fel, instanța de apel a stabilit că actul administrativ individual, prin care se dispune încetarea mandatului demnitarului, urmează a fi emis în rezultatul unei activități administrative, activitate ce trebuie să fie conformă principiilor și regulilor generale de emitere, în special art. 16 alin. (1) și art. 137 alin. (1) și art. 225 alin. (2) din Codul administrativ (dreptul discreționar), art. 21, art.118, art. 219 din Codul administrativ (legalitatea formală și materială a actului administrativ).

48. În continuare, instanța de apel analizând prevederile art.60 alin. (1), art. 70 alin. (1) și art. 71 alin. (1) din Codul administrativ, în coraport cu lucrările dosarului a constatat că procedura administrativă a fost inițiată, la 25 ianuarie 2022, odată cu emiterea Demersului de către pretorul sectorului Rîșcani al mun. Chișinău, în adresa Primarului General al mun. Chișinău.

49. Nota informativă din 25 ianuarie 2022 evocă neîncrederea pretorului în raport cu Valentin Vdovicenco...” „...pe care o consideră ca fiind o persoană impusă, cu care nu va putea conlucra, ceea ce va crea blocaje grave în activitățile preturii Rîșcani...”, „...în calitate de pretor, nu-mi pot exprima consimțământul pentru a lucra cu domnul Valentin Vdovicenco, deoarece, chiar fără culpa domnului, modul în care înțeleg eu lucrurile referitoare la

gestionare treburilor publice, dar și indicațiile și sarcinile Primarului general, diferă de modul în care le tratează domnul Valentin Vdovicenco”

50. La caz, instanța de apel a evidențiat că procedura administrativă și verificarea eventualelor abateri reprobabile în acțiunile lui Valentin Vdovicenco, nu a fost inițiată și nici realizată, Valentin Vdovicenco nu a fost audiat și nici nu i-au fost solicitate explicații referitoare la omisiunile incriminate.

51. La fel, instanța de apel a constatat că chiar dacă actul administrativ individual are la bază Demersul nr.03-8/01-60/22, în baza acestuia cu siguranță nu putea fi luată decizia de eliberare din funcție, de altfel exclusiv prin asumarea arbitrariului, or, instanța de apel cert a stabilit că conținutul informației din notă, este formal și de cancan.

52. La emiterea actului administrativ contestat circumstanțele indicate în nota informativă nu au fost supuse verificării, iar actul administrativ contestat nu reflectă aprecierea faptelor indicate în ea și nici nu indică în ce măsură, acestea pot servi ca temei pentru eliberarea din funcție a reclamantului.

53. Deși necesitatea verificării circumstanțelor ce au constituit componenta notei informative a fost indicată expres și în decizia instanței ierarhic superioare corespunzător fiind solicitată apelantului prezentarea probelor ce le-ar confirma în instanța de apel, reprezentanții au infirmat existența probelor suplimentare, invocând că referința exclusivă la prevederile legii, este suficientă pentru operarea revocării.

54. Corespunzător, instanța de apel a concluzionat nerespectarea principiului motivării actului administrativ individual și a operațiunii administrative scrise, consfințit de art. 31 din Codul administrativ.

55. La fel, instanța de apel a notat că art. 118 din Codul administrativ statuează că, motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii. Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc. Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia.

56. Așadar, pretinsa argumentare bazată exclusiv pe trimiterea la nota informativă și limitarea la o enumerare a normelor de drept, nu reprezintă o motivare a actului administrativ în sensul normelor citate și nu justifică în nici un mod aplicarea sancțiunii aplicate, mai cu seamă racordarea ei la cea mai dură pedeapsă, or actul în redacția adoptată, derogă absolut de la principiul transparenței și comprehensibilității.

57. Corespunzător, alegațiile apelantului conform cărora, prevederile Legii cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, îi oferă dreptul pretorului de a propune numirea și eliberarea din funcție a vicepretorului, iar Primarul general este cel care decide modul în care organizează activitatea autorității executive municipale și în cazul în care nu este satisfăcut de activitatea persoanelor cu funcție de demnitate publică poate să dispună eliberarea lor din funcție fără a indica careva motive imputabile acestuia, sunt greșite, or dispozițiile citate și constatările făcute exclud o asemenea interpretare.

58. Or, conform art. 23 al Legii cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, demnitarul își exercită mandatul cu bună-credință. În cazul încălcării acestei prevederi, demnitarul poartă răspundere personală. Încălcările comise în exercițiul mandatului atrag răspunderea disciplinară, civilă, contravențională sau penală în condițiile legii. Neexecutarea sau executarea necorespunzătoare de către persoana cu funcție de demnitate publică a obligațiilor, prerogativelor și competențelor sale, indiferent de prezența culpei, poate atrage după sine revocarea sau eliberarea din funcție. Temeiul și cauzele revocării sau eliberării din funcție din motive imputabile demnitarului se vor indica în actul administrativ corespunzător.

59. Totodată, instanța de apel a notat că potrivit art. 24 din Legea nr.199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, dispozițiile prezentei legi se completează cu prevederile legislației muncii, cu reglementările de drept comun civile, administrative sau penale, după caz, în măsura în care nu contravin legilor ce reglementează activitatea persoanei cu funcție de demnitate publică.

60. În acest context, instanța de apel a mai menționat că art. 208 alin. (1) și (2) din Codul muncii, până la aplicarea sancțiunii disciplinare, angajatorul este obligat să ceară în scris salariatului o explicație scrisă privind fapta comisă. Explicația privind fapta comisă poate fi prezentată de către salariat în termen de 5 zile lucrătoare de la data solicitării. Refuzul de a prezenta explicația cerută se consemnează într-un proces-verbal semnat de un reprezentant al angajatorului și un reprezentant al salariaților. (2) În funcție de gravitatea faptei comise de salariat, angajatorul este în drept să organizeze și o anchetă de serviciu, a cărei durată nu poate depăși o lună. În cadrul anchetei, salariatul are dreptul să-și explice atitudinea și să prezinte persoanei abilitate cu efectuarea anchetei toate probele și justificările pe care le consideră necesare.

61. Astfel, la caz, instanța de apel a reținut că din probatoriul cauzei că la emiterea actului administrativ individual defavorabil lui Valentin Vdovicenco,

garanțiile legale nu au fost respectate. O cercetare de serviciu pe fapte reprobabile imputate reclamantului nu a fost inițiată. Intimatului Valentin Vdovicenco nu i-au fost solicitate explicații și nu i s-a oferit opțiunea prezentării probelor. Or, subsumarea stării de fapt constatate la prevederile legale citate, a determinat instanța de apel la concluzia că actul administrativ contestat nu corespunde principiilor enunțate și astfel este ilegal.

62. La fel, instanța de apel a stabilit că actul administrativ contestat nu reflectă o motivare plauzibilă și suficientă raliată scopului declarat de Primarul general al municipiului Chișinău, ceea ce contravine art.31 din Codul administrativ, nu corespunde principiului proporționalității și este contrar art.119 alin. (1) din Codul administrativ, care prescrie cu titlu imperativ că, conținutul unui act administrativ individual trebuie să fie suficient de cert.

63. În asemenea circumstanțe, instanța de apel a notat că dispoziția emisă de Primarul general al municipiului Chișinău, fără a fi motivată suficient, constituie o încălcare a principiilor, prevăzute de Codul administrativ, inclusiv principiului de eficiență, reglementat la art.28 din Codul administrativ, care prevede că procedura administrativă se realizează într-un mod simplu, adecvat, rapid, eficient și corespunzător scopului.

64. În virtutea acestui fapt instanța de apel a conchis că consecințele anulării dispoziției de eliberare din funcție sunt restabilirea în funcție anterior ocupată cu aplicarea consecutivă a legislației muncii, art. 90 și art. 330 din Codul muncii. Or, persoana cu demnitate publică, este persoana antrenată în raporturi speciale de muncă, iar în lipsa unor criterii strict determinate, ele beneficiază de drepturi și garanții de muncă, ce decurg din normele generale ale legislației muncii și ținând cont de particularitățile contractelor administrative.

65. În această ordine de idei, instanța de apel a considerat necesar de a menționa faptul că aceeași concluzie derivă și din prevederile pct. 62 din hotărârea Curții Constituționale nr.22 din 22 iulie 2016, care stabilește că persoanele cu demnitate publică sunt antrenate în raporturi speciale de muncă, ele beneficiază de drepturi și garanții speciale de muncă, ce decurg din normele generale ale legislației muncii și ținând cont de particularitățile contractelor administrative.

66. Prin prisma celor supra menționate instanța de apel a conchis de a respinge ca nefondat argumentul apelantului cu referire la faptul că în preambulul dispoziției contestate sunt expuse considerentele, temeiurile esențiale luate în considerare de către autoritatea publică pentru justificarea emiterii actului administrativ, fără a fi necesare aplicarea consecințelor pentru anularea acestuia.

67. În conformitate instanța de apel analizând prevederile art. 94 alin. (1), art. 96 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, în coraport cu cerința intimatului privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 50000,00 de lei, pentru serviciile prestate de avocatul Dorel Rotaru, a conchis că suma de 5000,00 de lei solicitată de intimat în calitate de onorariu de avocat,

nu îndeplinește condițiile de a fi necesară și rezonabilă și, în consecință, diminuarea sa în limita sumei de 1500,00 de lei, ca fiind legală și proporțională cu complexitatea cauzei și efortul depus din partea apărătorului.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

68. La 06 decembrie 2022, Primarul general al mun. Chișinău a depus recurs nemotivat, împotriva deciziei din 22 noiembrie 202 a Curții de Apel Chișinău (f.d.131/132), iar la 28 aprilie 2023, prin intermediul poștei terestre (f.d.143), a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei instanței de apel, astfel, în baza motivelor de fapt și de drept a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei decizii noi, prin care să fie respinsă acțiunea ca neîntemeiată (f.d.135/141).

69. În motivarea cererii de recurs a reiterat circumstanțele de fapt și de drept din cererea de apel. Suplimentar au menționat că decizia instanței de apel este bazată pe interpretarea eronată a normelor de drept și pe concluzii contrare circumstanțelor faptei, iar aprecierea probelor a fost arbitrară.

70. La 10 mai 2023, Curtea Supremă de Justiție, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, a expediat prin intermediul poștei electronice în adresa Preturii sect. Rîșcani, mun. Chișinău, iar în adresa lui Valentin Vdovicenco și Serghei Doina, prin intermediul poștei terestre, pentru notificare copia cereri de recurs depusă de Primarul General al mun. Chișinău, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică și avizele de recepție anexate la materialele dosarului (f.d. 147; 149/150).

71. La 30 ianuarie 2024, Primarul General al mun. Chișinău a depus supliment (motive suplimentare) la recursul declarat împotriva deciziei 22 noiembrie 202 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 156).

72. În motivarea suplimentului (motive suplimentare) recurentul a menționat că potrivit art.442 alin.(1) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art.432.

72.1. În acest sens a notat că prin încheierea din 13 decembrie 2023 a Curții Supreme de Justiție nr.3ra-228/23, instanța de recurs a concluzionat că la eliberarea persoanei din funcția de demnitate publică, reieșind din caracterul de interes public deosebit al funcției de demnitate publică deținută de către acesta, legiuitorul nu a stabilit careva criterii exprese cu privire la eliberarea din funcție a persoanelor care dețin o atare funcție. Mai mult ca atât, numirea persoanelor într-o funcție de demnitate publică este întotdeauna rezultatul voinței politice unilaterale a Guvernului, ele fiind numite în funcție, și nu încadrate în temeiul legii civile, aceeași regulă a unilateralității, aplicându-se simetric și în cazul destituirii lor.

72.2. Drept urmare, în temeiul art. 432 alin.(1), lit.a) din Codul de procedură civilă, a solicitat casarea integrală a deciziei din 22 noiembrie 2022 a Curții de

Apel Chișinău, cu emiterea unei noi decizii de respingere a cererii depuse de Valentin Vdovicenco ca neîntemeiată.

73. La 29 iulie 2025, prin intermediul poștei electronice (f.d.182), Primarul general al mun. Chișinău a depus argumente suplimentare la cererea de recurs depusă împotriva deciziei din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.183/186).

74. În motivarea suplimentului (motive suplimentare) recurentul a menționat că instanțele de judecată ierarhic inferioare au ignorat soluțiile Curții Supreme de Justiție în spețe similare, și anume în cauza Gărgăun Mihail către Cancelaria de Sat, dosar nr. 3ra-897/17, în cauza Emelianov Roman împotriva Guvernului Republicii Moldova, terți Cancelaria de Stat a Republicii, Cazac Iurie și Berzan Victoria dosar nr.3ra-228/23, precum și în cauza Aliona Briciag și Rodica Hasan către Consiliul raional Leova, dosar nr. 3ra-1032/23, drept urmare instanțele de judecată ierarhic inferioare au aplicat greșit normele speciale aplicabile speței.

74.1. Subsecvent a notat că Legea oferă Primarului General dreptul de a decide cu privire la oportunitatea numirii, cât și revocării unui pretor similar consiliului raional în raport cu vicepreședintele raionului sau Guvernului în raport cu șeful Oficiului teritorial al Cancelariei de Stat din spețele enumerate supra.

74.2. Or, potrivit art. 41 din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, (1) Consiliul raional este autoritatea reprezentativă și deliberativă a populației raionului, iar potrivit art. 26 din aceeași lege, (1) Primarul este autoritatea reprezentativă a populației unității administrativ-teritoriale și executivă a consiliului local.

74.3. În acest sens a notat că, la fel, ca și consiliul raional, Primarul General este autoritate reprezentativă a populației și urmează să dispună de aceleași prerogative stabilite de lege în raport cu persoanele cu funcție de demnitate publică care sunt numite în funcție conform competenței.

74.4. Totodată, a menționat că aspectele examinate de către instanța de apel depășesc competențele instanței de contencios administrativ, or, decizia cu privire la numirea și eliberarea din funcție a vicepretorului este strict de competența primarului general.

74.5. A mai susținut că autoritatea publică a acționat în limitele normelor legale aplicabile circumstanțelor cauzei, ceea ce nu a fost luat în considerație de către prima instanță, care a examinat superficial cauza.

74.6. Drept urmare, a menționat că în speranța obținerii unei clarități în aplicarea corectă a normelor invocate, a depus argumentele suplimentare la recurs, deoarece nu este clar care ar fi diferența între art. 20 din Legea nr. 163/2016 privind statutul municipiului Chișinău și art. 50, alin. (2) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală în situația în care atât primarul general, cât și consiliul raional sunt autorități reprezentative, iar,

viceprezidenții și vicepreședinții de raion sunt persoane cu funcție de demnitate publică.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

75. Art. XI alin.(1) și (3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) statuează că:

„(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art.VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023. (3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

76. Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

77. În conjunctura enunțată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului..

78. Art. 244 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare până la 01 septembrie 2023) prevedea următoarele:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

79. Art. 245 alin.(1)–(2) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare 01 septembrie 2023), reglementa că:

„(1) „(1) Recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

(2) Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.”

80. Art. 195 din Codul administrativ, reglementează că:

„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.”

81. Art.110 din Codul de procedură civilă stipulează că:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

82. Art. 111 alin.(1) din Codul de procedură civilă prevede că:

„(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.”

83. Art. 113 din Codul de procedură civilă indică că:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

84. Art. 223 din Codul administrativ reglementează că:

„Hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea sedințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.”

85. Art.96 alin.(1) din Codul administrativ prevede că.

„(1) Notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.”

86. Art. 97 alin.(3) din Codul administrativ menționează că:

„(3) Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.”

87. Art. 110¹ alin.(1) și (5) din Codul administrativ indică că:

„(1) Notificarea prin poșta electronică la adresa electronică a persoanei care urmează a fi notificată se efectuează prin transmiterea înscrisului de notificat în formă de document electronic, cu aplicarea semnăturii electronice de persoana responsabilă din cadrul autorității publice. Notificarea prin poșta electronică se efectuează dacă adresa poștală a fost indicată prealabil de persoana notificată. Notificarea prin poștă electronică este echivalentă cu notificarea de substituie prin introducerea în cutia poștală.

(5) Notificarea prin intermediul sistemelor informaționale dedicate sau al altor mijloace electronice de comunicație care permit confirmarea recepționării notificării este echivalentă cu notificarea prin poștă convențională cu scrisoare recomandată. Confirmarea recepției notificării, emisă în mod automatizat de sistemul informațional sau de alt mijloc electronic de comunicație dedicat, probează notificarea.”

88. Art. 114 din Codul administrativ prevede că:

„Dacă o notificare a înscrisului, care îndeplinește condițiile de formă, nu poate fi probată sau dacă înscrisul a ajuns cu încălcarea prevederilor obligatorii de notificare, atunci acesta se consideră notificat din momentul în care într-adevăr a ajuns la persoana care urma să fie notificată.”

89. Ar.47 alin.(2), (3), (4), (6) din Legea nr.124 din 19 mai 2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere prevede că:

„(2) Documentul electronic se expediază într-un mod ce permite păstrarea și utilizarea acestuia de către destinatar.

(3) În cazul în care semnatarul sau creatorul sigiliului electronic și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, documentul electronic se consideră expedit dacă: a) este expedit de către semnatar sau creatorul sigiliului electronic ori de către un intermediar în circulația electronică a documentelor, care acționează în numele semnatarului sau al creatorul sigiliului electronic, sau prin sistemul informațional utilizat de către semnatar sau creatorul sigiliului electronic; b) este adresat în mod corespunzător sau este direcționat în sistemul informațional indicat de destinatar; c) este redat într-o formă ce

permite prelucrarea acestuia în sistemul informațional indicat de destinatar; d) intră într-un sistem informațional ce nu este controlat de către semnatar sau de către creatorul sigiliului electronic ori de către intermediarul în circulația electronică a documentelor care expediază documentul electronic în numele semnatarului sau al creatorului sigiliului electronic.

(4) În cazul în care semnatarul și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, documentul electronic se consideră recepționat de către destinatar dacă acesta: a) intră în sistemul informațional din care destinatarul poate să extragă documentele electronice; b) intră în sistemul informațional indicat de destinatar într-o formă accesibilă pentru utilizare în sistemul respectiv.

(6) Documentul electronic nu se consideră recepționat dacă persoana care l-a recepționat nu este destinatarul preconizat al acestuia.”

90. Art. 48 alin.(1) și (2) din Legea nr.124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere relevă că:

„(1) Dacă semnatarul sau creatorul sigiliului electronic și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, momentul expedierii documentului electronic se consideră momentul intrării acestuia în sistemul informațional care nu este controlat de către semnatar sau creatorul sigiliului electronic ori de către intermediarul în circulația electronică a documentelor care expediază documentul electronic în numele semnatarului sau al creatorului sigiliului electronic.

(2) Dacă semnatarul sau creatorul sigiliului electronic și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, momentul recepționării documentului electronic se consideră momentul intrării acestuia în sistemul informațional indicat de destinatar. În cazul în care destinatarul documentului electronic nu a indicat sistemul informațional respectiv, documentul electronic se consideră recepționat din momentul intrării acestuia în sistemul informațional al destinatarului, iar în cazul în care destinatarul nu dispune de un asemenea sistem – din momentul extragerii de către destinatar a documentului electronic din sistemul informațional prin care a fost transmis.”

91. Art. 246 alin.(1) și (2) lit.e) din Codul administrativ (în redacția Legii în vigoare până la 01.09.2023) statuează că:

„(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

(2) Recursul se declară inadmisibil în special când: e) motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.245 alin.(2).”

92. Art. 47 alin.(1)-(3) din Codul administrativ relevă că:

„(1) Acțiunile procedurale întreprinse de reprezentantul împuternicit se atribuie participantului reprezentat. În măsura în care participantul nu contrazice neîntârziat acțiunile întreprinse de reprezentantul împuternicit, acestea se consideră ca fiind întreprinse de participant.

(2) În pofida desemnării unui reprezentant împuternicit, participantul este în drept să întreprindă el însuși acțiuni procedurale.

(3) Culpă reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.”

93. Art. 24 alin.(1) din Codul administrativ reglementează că:

„(1) Participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.”

MOTIVAREA INSTANȚEI DE RECURS

94. Completul de judecată reține că termenele legale sunt termene prestabilite de către legislator, la caz, de Codul administrativ, reglementate în mod exhaustiv, conținute și în normele legislației procesual-civile, care nu pot fi modificate prin voința subiecților relațiilor procesuale.

95. Pornind de la prevederile legale precitate supra, termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificare a securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

96. Așadar, referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei contestate la 22 noiembrie 2022 (f.d.121).

97. La 06 decembrie 2022, Primarul general al mun. Chișinău a depus recurs nemotivat, împotriva deciziei din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei decizii noi, prin care să fie respinsă acțiunea ca neîntemeiată (f.d.131/132).

98. La 14 martie 2023, ora 16:07, Curtea de Apel Chișinău a expediat pentru notificare prin intermediul poștei electronice în adresa Primarului general al mun. Chișinău, copia deciziei motivate din 22 noiembrie 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d. 134).

99. La acest aspect se reține că notificarea prin poștă electronică este echivalentă cu notificarea de substituie prin introducerea în cutia poștală.

100. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată prin poșta electronică se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului, data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc. Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul menționat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități, cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

101. În speță, astfel de mențiuni de eroare tehnică la data de 14 martie 2023, odată cu expedierea a deciziei integrale (motivate) din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, la adresele electronice ale Primarului general al mun. Chișinău, precum și Preturii sect. Rîșcani, mun. Chișinău, lipsesc.

102. Din cele menționate supra rezultă faptul că instanța de apel, folosind cel mai eficient și rapid mijloc de comunicație, cum ar fi poșta electronică, și-a îndeplinit corespunzător obligația pozitivă de notificare a deciziei motivate recurentului, iar termenul de 30 de zile prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), pentru prezentarea motivării recursului, a început să curgă din data de 15 martie 2023, ziua imediat următoare de la data notificării recurentului, a deciziei integrale (motivate) a instanței de apel, care a expirat în ziua lucrătoare de 13 aprilie 2023 (joi) inclusiv.

103. În pofida celor enunțate, recurentul nu s-a conformat prevederilor legale, prezentând motivarea recursului, contrar prevederilor art.245 alin.(2) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), abia la 28 aprilie 2023 (f.d.135/141). Or, fiind interesați de soluționarea cauzei în ordine de recurs, recurentul, odată ce a fost respectată corespunzător procedura de notificare a deciziei motivate a instanței de apel încă la data de 14 martie 2023, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță după cum sugerează și jurisprudența CEDO, prin efectuarea actului de procedură (prezentarea motivării recursului) până la expirarea termenului legal prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la modificările din 01 septembrie 2023), adică până la 13 aprilie 2023, inclusiv.

104. Drept consecință, intervenind aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art.246 alin.(2) lit. e) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la modificările din 01 septembrie 2023), de declarare a recursului depus de Primarul general al mun. Chișinău, inadmisibil.

105. La acest aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că buna-credință prevăzut la art.24 din Codul administrativ, prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), este considerat un termen imperativ, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

106. Din cele constatate rezultă că, culpa neprezentării motivării recursului în interiorul termenului legal, se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al recurentului Primarul general al mun. Chișinău, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale, în situația în care încă la data de 14

martie 2023, la adresa electronice ale ultimului a fost notificată decizia integrală a instanței de apel, care la rândul său nu au depus diligența (de a-și verifica poșta electronică) până la expirarea termenului limită – 13 aprilie 2023, pentru prezentarea recursului motivat.

107. Totodată, în conformitate cu prevederile art. 65 alin.(1)-(2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

108. Astfel, din materialele cauzei, precum și din conținutul recursului depus de Primarul general al mun. Chișinău, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că ultimul nu a făcut uz de prevederile art.65 alin.(1) și (2) din Codul administrativ și nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului.

109. Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

110. Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza Ponomaryov vs Ucraina, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. În acest caz Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

111. În atare circumstanțe, soluția de declarare a recursului depus de Primarul general al mun. Chișinău, drept inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților 13 Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

112. Având în vedere considerentele menționate și faptul că recurentul nu a respectat prevederile imperative ale 245 alin. (2) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare la momentul emiterii actului de dispoziție contestat), Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul depus de Primarul general al mun. Chișinău, împotriva deciziei din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău trebuie declarat inadmisibil.

113. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art.230 și art.246 alin.(1) și (2) lit.e) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare 01 septembrie 2023),

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Primarul general al municipiului Chișinău, împotriva deciziei din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău. Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Gheorghe Stratulat